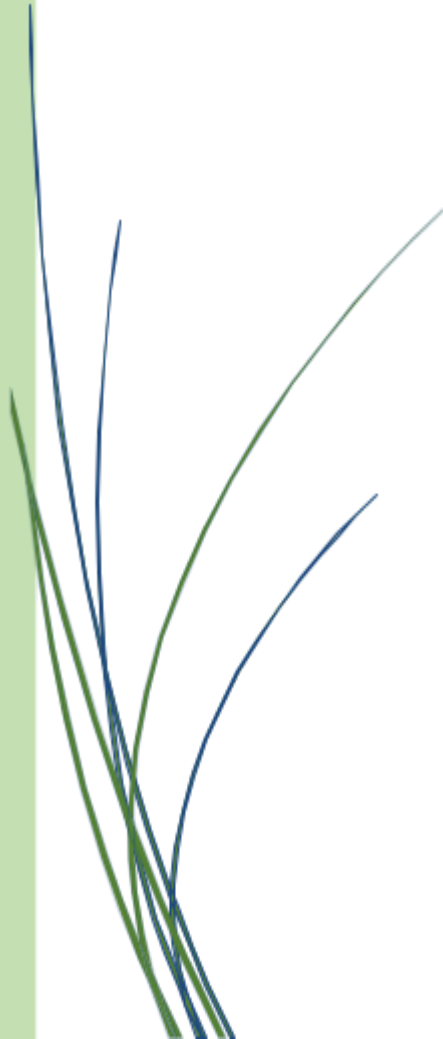

PROJECTE LINGÜÍSTIC

Institut Ermengol IV
Bellcaire d'Urgell

ÍNDEX

1. Introducció	1
1.1. Presentació del document	1
2. Anàlisi del context	4
2.1. Alumnat	4
2.2. Entorn	5
2.3. Competència lingüística del professorat	5
3. Objectius en relació amb l'aprenentatge i ús de les llengües	6
3.1. Objectius de centre	6
4. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge	7
4.1 El català, vehicle de comunicació i convivència	7
4.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana	7
4.2.1. Programa d'immersió lingüística	7
4.2.2. Competència oral	8
4.2.3. Competència de comprensió lectora i expressió escrita	8
4.2.4. Acollida d'alumnat nouvingut	9
4.2.4.1. Alumnat que desconeix l'alfabet llatí	9
4.2.5. Atenció a la diversitat	10
4.2.6 Materials didàctics	10
4.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe	11
4.3.1. Usos lingüístics	11
4.3.2. Català i llengües d'origen	11
5. La llengua castellana	12
5.1. L'aprenentatge / ensenyament de la llengua castellana	12
5.1.1. Competència oral	12
5.1.2. Competència de la comprensió lectora i expressió escrita	12
5.1.3. Activitats d'ús	13
5.1.4. Castellà a les àrees no lingüístiques	13
5.1.5. Alumnat nouvingut	13
6. Oferta de llengües estrangeres	14
6.1. L'aprenentatge i ensenyament de les Llengües estrangeres	14
6.1.1. Desplegament del currículum	14
6.1.2. Metodologia	15
6.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera i recursos tecnològics	16
6.1.4. L'ús de la llengua estrangera a l'aula	17
6.2 Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres	18
6.2.1. Avançament de l'aprenentatge de la llengua: Projectes i programes plurilingües	18
6.3. Llengües complementàries procedents de la nova immigració	20

7. Organització i gestió	21
7.1. Organització dels usos lingüístics	21
7.1.1. Llengua del centre	21
7.1.2. Documents del centre	21
7.1.3 . Informació multimèdia	21
7.1.4. Ús no sexista del llenguatge	21
7.1.5 . Comunicació externa	22
7.1.6. Llengua de relació amb les famílies	22
7.1.7. Plurilingüisme al centre educatiu	22
7.1.8. Mediació lingüística (traducció i facilitació)	22
7.2. Alumnat nouvingut	23
7.3. Organització dels recursos humans	23
7.3.1. El pla de formació de centre en l'àmbit lingüístic	23
8. Criteris metodològics i organitzatius en relació amb l'aprenentatge de les llengües	24
8.1 Continuitat i coherència entre cicles i nivells	24
8.2. Estructures lingüístiques comunes	24
9. Altres recursos i activitats complementàries	25
9.1. Biblioteca escolar	25
9.2. Accés i ús de la informació	25
9.3. Pàgina web del centre	26
9.4 Revista	26
9.5 Exposicions i altres activitats culturals (xerrades, conferències, tallers...)	26
9.6. Xarxes de comunitats virtuals	27
9.7. Intercanvis i mobilitat	27
10. Concreció operativa del projecte (Pla Anual)	27

1. Introducció

1.1. Presentació del document

Aquest projecte lingüístic sorgeix de la necessitat d'adequar-se a la nova realitat del segle XXI així com al context sociolingüístic actual de l'IES Ermengol IV, situat a Bellcaire d'Urgell, i a les darreres disposicions del Departament d'Ensenyament que estableixen la llengua catalana com a eix vertebrador d'un projecte plurilingüe.

Aquest document, que forma part del Projecte Educatiu, tracta de recollir tots aquells principis que són compartits per la comunitat educativa respecte a l'ús i el procés d'ensenyament i aprenentatge de les llengües als diferents àmbits del centre. Ha estat elaborat per una comissió representativa de l'institut, i ha estat consensuat pel professorat i aprovat pel Consell Escolar. Com a tal, és un instrument que vincula famílies, alumnat, professorat i personal del centre en relació a l'objectiu comú de fer efectiu l'aprenentatge i usos de les diferents llengües a l'institut. La direcció del centre vetllarà per la seva distribució i coneixement a tota la comunitat educativa.

1.2 Principis que regeixen el tractament de les llengües

La llengua és un vehicle de comunicació i de relació entre les persones, però també és un instrument bàsic d'accés al coneixement i la cultura. Permet arribar a diferents maneres d'entendre la realitat, als sabers generats per diferents grups culturals i lingüístics, i també ajuda a desenvolupar la sensibilitat literària i artística. Però, sobretot, la llengua és un dels principals vehicles de socialització i d'interacció entre les persones, és un element de mediació fonamental entre els éssers humans, un mitjà de comunicació que es troba al servei del nostre creixement com a persones.

El present document adopta aquest enfocament comunicatiu de la llengua i parteix del principi psicopedagògic que les llengües s'aprenen en contextos reals d'ús a través de la interacció significativa amb altres parlants. Les investigacions en el camp de l'aprenentatge de llengües reforcen la importància d'aquesta dimensió comunicativa de la llengua. En conseqüència, l'àmbit escolar ha de proporcionar contextos reals d'ús de les diferents llengües que l'alumnat haurà de dominar en finalitzar l'escolarització obligatòria.

El nou currículum escolar adopta una estructura per competències que destaca la necessitat que totes i cadascuna de les àrees contribueixin al desenvolupament d'aquestes competències bàsiques que l'alumnat ha de dominar en finalitzar l'etapa escolar obligatòria. Així, per exemple, totes les àrees curriculars són responsables del desenvolupament de la competència comunicativa lingüística i digital, independentment que en l'àmbit de llengües es treballi de manera singular aquesta mateixa competència. El present document recull aquesta concepció del currículum per competències, per la qual cosa la llengua és entesa com un eix transversal que cal desenvolupar de manera sistemàtica a través de totes les àrees curriculars.

Una llengua es pot dominar amb diferents graus de competència. Totes les persones naixem amb una capacitat innata per aprendre qualsevol llengua del nostre context vital. Tanmateix, hi ha un grau de domini de la llengua, conegut com a llenguatge acadèmic i íntimament relacionat amb la llengua escrita, que requereix de múltiples situacions d'ús de la llengua en aquests contextos. El desenvolupament d'aquest llenguatge acadèmic és també responsabilitat de totes les àrees curriculars i queda explicitat al nou currículum en moltes de les competències bàsiques, en concret, la competència comunicativa lingüística i digital i la competència d'aprendre a aprendre. En conseqüència, el desenvolupament de les estratègies de la comprensió lectora i de la composició escrita ha de ser contemplat en tot moment des de totes les matèries del currículum.

Igualment, la recerca pedagògica també fa referència a la necessitat que les estructures lingüístiques comunes a totes les llengües es presentin en una sola llengua, però comptin amb els contextos de pràctica i

d'ús en totes les altres perquè es puguin donar els processos de transferència d'aquestes estructures d'una llengua a una altra.

Quant a la immersió en català, és l'opció organitzativa que garanteix que l'alumnat, en acabar l'escolarització obligatòria, domini les dues llengües oficials a Catalunya però en l'actual societat de la informació i de la globalització resulta també imprescindible tenir una competència suficient en més d'una llengua. En acabar l'estada al centre l'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se eficaçment en diverses llengües (competència plurilingüe), fet que li ha de permetre seguir estudiant o comunicar-se amb persones d'altres contextos lingüístics.

Per acabar aquesta declaració de principis que guien aquest document, volem destacar que, tal i com apunten les investigacions educatives, una llengua s'aprèn des d'un sentiment de respecte envers la cultura i identitat que representa, i a partir d'un lligam emocional amb els parlants de la nova llengua.

2. Anàlisi del context

2.1. Alumnat

L'alumnat de l'INS Ermengol IV de Bellcaire d'Urgell prové fonamentalment de vuit poblacions pertanyents a tres comarques, la Noguera, el Pla d'Urgell i l'Urgell. Aquestes poblacions són: Bellcaire d'Urgell, Bellmunt d'Urgell, Castellserà, La Fuliola, La Sentiu, Linyola, Montgai i Penelles.

L'institut té aproximadament 300 alumnes matriculats, la gran majoria dels quals és catalanoparlant. Un petit percentatge prové de llars castellanoparlants, però cal dir que domina perfectament l'ús de la llengua catalana i s'expressa habitualment en aquesta llengua en les relacions amb el professorat i la majoria de companys i companyes.

El percentatge d'alumnat nouvingut és baix; alguns presenten ja una escolarització prèvia en llengua catalana i castellana o bé només castellana.

Pel que fa al coneixement i ús de la llengua de l'alumnat en arribar al centre, cal dir que tots tenen un coneixement adequat de les llengües catalana, castellana i anglesa. Lògicament el grau de coneixement varia segons el procés d'aprenentatge de cadascun dels alumnes. Només en el cas de l'alumnat nouvingut (o d'aquells que fa menys de tres anys que s'han incorporat al nostre sistema educatiu) no es dona aquest coneixement adequat per a la seva edat en la llengua catalana i/o castellana.

En les relacions quotidianes la llengua vehicular d'ús és la catalana, llengua majoritària a l'entorn geogràfic i social del centre. El col·lectiu d'alumnes que usa la llengua castellana s'expressen habitualment en català en les relacions amb altres membres de la comunitat educativa (professorat, altres alumnes, altre personal del centre...). Evidentment, la llengua que utilitzen amb l'altra gent del carrer o amb les famílies pertany a

l'àmbit privat. En conclusió, la gran majoria pertanyen a famílies catalanoparlants; en segon lloc, hi hauria les famílies castellanoparlants i en darrer terme les famílies en què s'utilitzen altres llengües en l'àmbit domèstic (àrab, romanès, anglès...).

2.2. Entorn

L'entorn en què es troba situat l'INS Ermengol IV és una zona rural on la major part són poblacions petites o, fins i tot, molt petites (entre 500 i 3000 habitants), amb poca presència industrial. El nivell econòmic és mitjà i la vida cultural i lúdica a l'abast més immediat és escassa. Pel que fa a l'ús de la llengua, gairebé la totalitat d'activitats, tant esportives com recreatives, es realitza en català. La llengua més habitual, doncs, tant a nivell formal com informal, en les poblacions adscrites és el català.

2.3. Competència lingüística del professorat

Tot el professorat del centre disposa de la suficient acreditació per al desenvolupament de les classes en llengua catalana. Així mateix un 32 % del professorat té titulacions mitges i un 61% superiors en la llengua anglesa, el francès, l'italià i l'alemany.

Idioma	Anglès	Francès	Italià	Alemanys
Nivell B1	16 %	10 %	6 %	--
Nivell B2, C1 o C2	42 %	13 %	3 %	3 %

Actualment hi ha una plaça perfilada per a la implementació del projecte GEP; es tracta d'un perfil de professorat amb titulació d'anglès, tecnologia i l'AICLE.

3. Objectius en relació amb l'aprenentatge i ús de les llengües

3.1. Objectius de centre

- Impulsar un model lingüístic plurilingüe, d'acord amb la realitat del segle XXI.
- Avançar en el nivell de les competències bàsiques de l'alumnat en català i castellà i les altres llengües impartides al centre.
- Mantenir l'ús habitual de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida escolar (oral, escrit i TIC).
- Planificar activitats per garantir el coneixement de la llengua i cultura catalanes, així com de totes les altres llengües presents al centre.
- Potenciar l'ús de les llengües estrangeres.
- Impulsar de manera transversal la llengua anglesa en matèries no lingüístiques.
- Afavorir l'intercanvi lingüístic amb parlants d'altres llengües.
- Valorar i conèixer el llatí per entendre la nostra llengua i cultura.
- Fomentar els valors de respecte i tolerància respecte qualsevol llengua i cultura.
- Vetllar per l'ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.

Amb tots aquests objectius pretenem que els nois i noies, en acabar l'ensenyament secundari, puguin ser plurilingües i competents en:

- a) l'ús i coneixement del català, llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge.
- b) l'ús i coneixement del castellà com a llengua cooficial.
- c) una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural.
- e) Finalment, han de mantenir una actitud oberta, respectar les llengües i cultures presents en l'entorn on viuen i interessar-s'hi, i també ho han de fer respecte d'altres de més llunyanes i de les quals poden aprendre i enriquir-se personalment.

Correspon als diferents departaments de llengües la concreció de les competències bàsiques de l'àmbit lingüístic, així com la definició sistemàtica dels objectius i continguts per nivells o cicles, tenint en compte les orientacions sobre el desplegament de les competències bàsiques que dona el Departament d'Ensenyament. Així mateix, han d'assegurar al llarg de tot l'ensenyament secundari la continuïtat i la coherència de les estratègies metodològiques que es portin a terme per aconseguir-ho, tenint en compte les orientacions que puguin aportar els diferents equips docents o el claustre en qüestions de coordinació i consens sobre principis metodològics sota la supervisió de l'equip directiu.

4. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

4.1 El català, vehicle de comunicació i convivència

La llengua catalana és la usada com a llengua vehicular en les activitats acadèmiques i és considerada el mitjà d'integració i cohesió entre tota la comunitat educativa. Evidentment, en les classes de Llengua castellana o de Llengua estrangera (anglès o francès), la llengua vehicular serà la pròpia d'aquestes matèries.

El català és la llengua usada també en tots els altres àmbits: relació amb les famílies, acollida d'alumnat nouvingut, activitats extraescolars...

4.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

4.2.1. Programa d'immersió lingüística

En els casos d'alumnes nouvinguts al centre es dedicaran els recursos disponibles per aconseguir que, en una primera fase, aquests nois i noies es puguin comunicar amb la resta de la comunitat educativa;

posteriorment, es vetllarà perquè assoleixin el grau de competència en llengua catalana necessari per a poder seguir el nivell d'aprenentatge dels seus companys i companyes.

El coordinador LIC i la comissió d'atenció a la diversitat i la inclusió educativa, així com l'EAP si és necessari, la Coordinació Pedagògica i l'equip docent vetllen pel seu procés d'adaptació i aprenentatge.

4.2.2. Competència oral

El centre en general i els diferents departaments de llengua en particular potenciaran la comunicació oral de l'alumnat amb un seguit d'activitats com és ara l'exposició o presentació de treballs individuals i en grup, els debats sobre temes d'actualitat propers a l'àmbit dels nois i noies, etc.

En aquest sentit, s'intenta valorar la varietat pròpia del català de la zona, la nord-occidental, tot i que es dona a conèixer la resta de variants de la llengua. Alhora es pretén un domini correcte de la modalitat estàndard.

4.2.3. Competència de comprensió lectora i expressió escrita

Des de totes les àrees s'intenta afavorir la competència de l'expressió escrita de l'alumnat, per això el centre ha estès el Pla Lector a altres matèries no lingüístiques. D'aquesta forma no solament les matèries de llengua potencien l'hàbit de la lectura proposant trimestralment lectures dins del seu Pla lector sinó que, a més, es treballa la lectura de manera transversal i proporciona a l'alumnat un període de lectura en català, castellà i anglès amb varietat de textos vinculats a la matèria que els presenta.

El desplegament i distribució del que acabem d'esmentar és el següent:

- 1r ESO: C. Experimentals.
- 2n ESO: C. Socials.
- 3r ESO: Matemàtiques.

4.2.4. Acollida d'alumnat nouvingut

S'ha elaborat un pla d'acollida, entès com un conjunt d'actuacions i mesures organitzatives per tal d'atendre l'alumnat nouvingut i facilitar la seva incorporació plena al curs corresponent. Entre aquestes actuacions hi ha l'elaboració d'un horari individual i l'atenció en grup molt reduït d'aquests alumnes durant un trimestre com a mínim, tot depenent de la disponibilitat horària del professorat i les necessitats de l'alumne/a.

Existeixen també mecanismes d'avaluació, tant d'aquest alumnat (que no pot ser avaluat durant aquest període inicial amb els mateixos criteris que la resta del grup classe) com del mateix pla d'acollida, per tal de millorar-ne l'eficàcia.

En relació a l'aprenentatge de la llengua catalana existeix una coordinació que vetlla perquè tots els professors i professores que participen en aquesta atenció segueixin una metodologia unànime. L'ús d'estratègies semblants evita la reiteració de continguts a més dels beneficis que implica a nivell de temporització.

Considerem la presència d'aquest alumnat al centre com una realitat que ens enriqueix i, com a tal, potenciem les activitats de lectura i presentacions orals amb la llengua pròpia de l'alumnat nouvingut en dates assenyalades. Apostem per una escola plurilingüe i intercultural on aquests/es alumnes s'han de sentir membres actius i respectats per la comunitat a la qual aporten la seva cultura i llengua.

4.2.4.1. Alumnat que desconeix l'alfabet llatí

El centre no disposa d'una aula d'acollida tot i que, en algun curs, se'ns dota de mig professor destinat a tal efecte. Malgrat tot, des de la coordinació LIC es vetlla perquè aquest alumnat, a més de conèixer la llengua catalana a nivell oral, aprengui poc a poc els mecanismes de lectoescriptura en el nostre alfabet, la porta per accedir a fases posteriors. No obstant, aquesta situació, al nostre centre, és molt poc habitual ja que la majoria d'alumnes coneixen l'alfabet llatí quan s'incorporen al centre.

4.2.4.2. Alumnat que coneix l'alfabet llatí

Aquest alumnat, per qüestions organitzatives, és atès juntament amb el col·lectiu anterior. De tota manera, el seu domini de la lectoescriptura li permet incorporar-se molt més aviat a l'aula amb normalitat.

Dins d'aquest grup caldria distingir entre aquells/es alumnes que no coneixen cap de les dues llengües oficials i aquells/es altres que per llur procedència ja coneixen el castellà. Així, si bé d'una banda, aquest darrer grup ho té molt més fàcil en un primer estadi perquè pot comunicar-se en la seva llengua, hem constatat, per contra, que després resulta més reticent a emprar la llengua catalana en les relacions quotidianes dins l'institut.

4.2.5. Atenció a la diversitat

Els diversos departaments, però especialment els de llengua, tenen previst un seguit d'adaptacions curriculars per a l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge. Aquestes adaptacions se centren tant en les activitats diàries a classe com en els criteris d'avaluació.

En els casos on existeix un dictamen de l'EAP, i sempre que la disponibilitat horària del professorat ho permeti, s'atenen aquests/es alumnes en grup reduït.

4.2.6 Materials didàctics

A l'hora d'escollir els diferents materials didàctics, els departaments utilitzen com a criteri la seva adequació al nivell de coneixement lingüístic de l'alumnat. Els materials d'aula es presenten en les quatre llengües presents al centre: català, castellà, anglès i francès, amb tendència a la llengua catalana donat que és la llengua vehicular i de l'entorn.

4.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

El nostre institut ha intentat des d'un primer moment desenvolupar el seu programari i els diferents suports digitals i escrits que utilitza en la llengua vehicular per tal que els/les alumnes la percebin com una eina útil en tots els àmbits de l'aprenentatge, inclosos els més innovadors i actuals. No obstant, donat l'ús cada cop més estès i quantios dels recursos digitals i les deficiències quantitatives respecte a la presència de la llengua catalana en aquests entorns o recursos, el professorat usa materials en les diferents llengües.

4.3.1. Usos lingüístics

Des del centre es treballen els diferents usos lingüístics de l'alumnat tant a nivell social com individual. En aquesta tasca s'hi implica no solament el professorat de llengua, sinó també tot el conjunt de docents i personal adscrit al centre. En les relacions entre diferents membres de la comunitat educativa es prioritza en tots els casos l'ús de la llengua catalana, tot i que es recorre al castellà o llengua d'origen si és necessari per a la comunicació.

4.3.2. Català i llengües d'origen

A l'institut es reconeix i es valora com una font d'aprenentatge i enriquiment de tot l'alumnat la presència de nois i noies amb llengües maternes molt diverses. El professorat té present la interdependència lingüística, especialment quan es tracta de llengües pròximes a la llengua vehicular de l'ensenyament, i la utilitza per a millorar l'aprenentatge i assolir competències de forma més ràpida. Hi ha establertes estratègies d'avaluació i seguiment del procés d'aprenentatge d'aquests/es alumnes.

5. La llengua castellana

5.1. L'aprenentatge / ensenyament de la llengua castellana

Per nosaltres és molt important que l'alumnat aconseguixi un nivell competencial òptim tant en català com en castellà en acabar l'etapa. Els resultats que obtenim regularment de les proves de competències bàsiques i les PAU demostren el bon nivell competencial en castellà dels alumnes i avalen l'estratègia del centre.

5.1.1. Competència oral

Treballem normalment la llengua oral castellana en tots els nivells, tenint en compte els diferents tipus de textos orals (entrevistes, conversa, argumentació, dramatització, debats, col·loquis...). S'estudien les variants geogràfiques i socials de la llengua castellana, treballant bàsicament el registre estàndard, tot i que n'estudiem també altres. Els recursos en castellà orals, en suport digital o bé escrits són presents en la vida acadèmica de l'alumne/a.

5.1.2. Competència de la comprensió lectora i expressió escrita

Seguim l'enfocament metodològic que parteix del currículum com un plantejament global de l'ensenyament de l'expressió escrita i la lectura. Per a aconseguir els nostres objectius proposem diferents activitats de lectura i escriptura. Per tal de millorar cadascuna de les dues habilitats de la llengua escrita establim variats mecanismes de revisió, tenint molt en compte el procés d'ensenyament.

A part del currículum, el nostre centre porta a terme el Pla lector, que consisteix a treballar la competència de comprensió lectora i expressió escrita, si és el cas, des d'altres matèries del currículum tal i com s'ha detallat al punt 4.2.3 (pàgina 9).

Per tal d'assolir l'objectiu d'avançar en les competències de l'àmbit lingüístic, a 1r d'ESO* s'imparteixen, després de la reconversió de la franja horària de matèries optatives, una hora lectiva més en català i una altra hora de més també en castellà, destinades ambdues al treball de la competència de la comprensió lectora i de l'expressió escrita en les dues llengües cooficials.

5.1.3. Activitats d'ús

Cada curs escolar plantejarem diferents activitats d'ús de la llengua castellana per reforçar-ne el procés d'ensenyament i aprenentatge. Per exemple, col·laboracions en la revista del centre, xerrades i conferències amb autors llegits a classe, audicions poètico-musicals, videoconferències, premis literaris o bé teatre en castellà. Totes aquestes activitats són, com s'ha dit, en llengua castellana.

5.1.4. Castellà a les àrees no lingüístiques

Tal com s'ha esmentat, el castellà és present en l'ús dels recursos digitals i escrits de matèries no lingüístiques. El Pla lector que es fa des de les àrees no lingüístiques n'és una bona mostra.

5.1.5. Alumnat nouvingut

En un primer moment, el centre assegura l'aprenentatge d'un nivell bàsic de llengua catalana per part de l'alumnat nouvingut.

Un cop la coordinadora LIC considera que l'alumnat ha assolit un nivell adient, comença l'aprenentatge a l'aula ordinària i, per tant, les classes de llengua castellana.

6. Oferta de llengües estrangeres

6.1. L'aprenentatge i ensenyament de les llengües estrangeres

Quan acaba l'ESO, l'alumnat del nostre centre ha adquirit coneixements elementals d'anglès com a primera llengua estrangera. Aquest aprenentatge comença al primer curs d'ESO i l'alumnat ja arriba amb coneixements previs bàsics de la llengua en qüestió.

A segon d'ESO també s'ofereix l'oportunitat d'aprendre una segona llengua estrangera, el francès, a aquell alumnat que així ho tria com a matèria optativa; aquesta matèria té continuïtat almenys durant el curs següent i, fins i tot, pot arribar a batxillerat. A batxillerat hi ha casos d'alumnat que cursa alemany o bé italià a través de l'IOC.

D'aquesta manera, el centre vetlla perquè l'alumnat tingui la capacitat de comunicar-se en més d'una llengua estrangera en una societat cada vegada més plurilingüe. Aquest coneixement l'ha d'ajudar a tenir una actitud oberta i receptiva vers altres cultures.

6.1.1. Desplegament del currículum

Les programacions de llengües estrangeres proporcionen informació concreta sobre què ensenyar, quan ensenyar, com ensenyar, i sobre què, quan i com avaluar.

Tot i així, no es tracta d'una proposta curricular tancada, ja que es té en compte el tipus i el grau d'aprenentatge del nostre alumnat, així com altres consideracions per tal que puguin assolir les competències bàsiques dins l'etapa. No s'entén l'aprenentatge com un procés lineal d'acumulació de coneixements sinó més aviat com el procés mitjançant el qual l'alumnat assoleix progressivament cotes de coneixement més complex, detallat i profund d'acord a l'etapa que està cursant.

Així mateix, es dona resposta als diferents estils d'aprenentatge dins de cada curs i es modifiquen, si s'escau, les activitats d'ensenyament-aprenentatge i els criteris d'avaluació per tal d'acomodar-los a aquell alumnat amb necessitats educatives especials. En alguns casos s'utilitza un material didàctic diferent al de la resta del grup i, en altres, només s'adapten les activitats d'aprenentatge i/o avaluació. En qualsevol cas, aquestes "adaptacions" s'acostumen a fer dins del grup-classe.

Les activitats d'aprenentatge en llengua estrangera es treballen amb agrupaments de diversa tipologia: amb tot el grup-classe, individualment, per parelles i en petits grups. Aquestes dues darreres agrupacions són un tipus d'organització molt habitual a l'escola, però que és d'especial utilitat en el treball amb alumnat que presenta certes dificultats d'aprenentatge ja que afavoreix un nivell d'interacció entre companys/es que sovint pot sorprendre.

Al final de cada curs, es fa una reflexió sobre l'adequació del material utilitzat, els continguts i les activitats d'aprenentatge emprats i es revisen també els resultats de les adaptacions curriculars que s'han fet.

6.1.2. Metodologia

Per tal que hi hagi una adquisició de les diferents llengües estrangeres adequada als diferents estils d'aprenentatge del nostre alumnat, s'utilitzen diferents tipus de metodologies: inductiva, deductiva...

Mitjançant les diferents metodologies emprades, els continguts tractats i aplicats en cada curs i els seus propis coneixements, l'alumnat té la possibilitat de desenvolupar i practicar tots aquests coneixements en llengua estrangera, tant pel que fa a les habilitats productives (*speaking* i *writing*) com a les receptives (*listening* i *reading*).

A més, s'intenta aconseguir que progressivament l'alumnat sigui cada dia més autònom a l'hora de treballar i resoldre els seus propis conflictes amb l'aprenentatge de la llengua. Sovint es revisa la metodologia emprada per tal d'adequar-la a la realitat de cada curs.

6.1.3. Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera i recursos tecnològics

Des del departament de llengües estrangeres, d'acord amb els criteris de coherència i continuïtat metodològica del centre, s'escull i es revisa adequadament i periòdicament (anualment) el material didàctic i els llibres de text.

A més, el material didàctic i els llibres de text utilitzats són escollits segons la normativa vigent i s'adeqüen al que estableix aquesta normativa i a les prescripcions que efectua el Departament d'Educació per a la seva aplicació.

Es preveu també material i llibres adequats per atendre els casos de diversitat, tant curricular amb mancances específiques com a nousvinguts de diferent origen al centre.

El departament de llengües estrangeres té i preveu materials complementaris per a l'ampliació dels coneixements de l'alumnat. L'oferta de llibres de lectura per als diferents nivells és àmplia i l'alumnat la pot trobar tant a la biblioteca del centre com al mateix departament.

A més dels llibres de text (el seu material curricular complementari) i dels llibres de lectura, trobem revistes didàctiques (*Speak up...*), DVDs de pel·lícules recents en versió original o subtitulada, jocs, un laboratori d'idiomes, etc.

Actualment, amb l'objectiu d'avançar en la dimensió plurilingüe i el coneixement de diversos idiomes -a part de la importància vivencial i personal que suposa-, el nostre centre aposta per la internacionalització i es realitzen viatges a l'estranger. En aquestes experiències, les llengües vehiculars habituals són l'anglès, el francès i el castellà.

Quant a recursos tecnològics, la majoria d'alumnat disposa d'ordinador personal després del desplegament del Pla Digital de Catalunya. En aquells casos en què no és possible, el centre disposa d'una bossa amb el sistema de préstec. Així, tots els/les alumnes poden fer ús dels recursos TIC integrats a l'àmbit de les llengües estrangeres i treballar digitalment totes les matèries i materials curriculars. Aquests recursos s'utilitzen per organitzar, aplicar i presentar informació en diferents formats, per llegir i escriure de forma individual o col·lectiva, per comunicar-se i publicar informació, però també per practicar la llengua estrangera des de diferents vessants.

Es poden utilitzar els recursos TIC, TAC i audiovisuals en l'aprenentatge de la llengua estrangera a partir de webs i pàgines de recursos didàctics.

6.1.4. L'ús de la llengua estrangera a l'aula

El professorat de llengües estrangeres l'utilitza dins de l'aula amb la finalitat que l'alumnat participi d'una immersió en la llengua d'aprenentatge i tingui un màxim contacte amb ella.

Per potenciar la llengua estrangera es preveu el seu ús en les comunicacions tant formals com informals. També es projectaran els resultats del treball curricular fora de l'aula d'aprenentatge mitjançant activitats d'intercanvi cultural amb altres centres escolars de països europeus, obres teatrals, conferencians, tallers culturals, *escapes rooms*, visites guiades, etc.

6.2 Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

6.2.1. Avançament de l'aprenentatge de la llengua: Projectes i programes plurilingües

Com que el nostre centre és de secundària, la primera llengua estrangera és una continuïtat del treball que fan els centres de primària adscrits. Per tant, es realitza a partir de 1r d'ESO durant 3 hores setmanals.

Tal i com s'ha esmentat abans, amb l'objectiu d'avançar en la dimensió plurilingüe i el coneixement de diversos idiomes s'organitzen viatges a l'estranger, entre ells a Tolosa (4t ESO). En aquestes experiències, les llengües vehiculars habituals són l'anglès, el francès i el castellà. Aquestes experiències estan ja consolidades.

També amb els mateixos objectius es desplega el programa GEP, programa en el qual participa l'institut. La finalitat d'aquest programa és millorar la competència en llengües estrangeres de l'alumnat, afavorint el seu creixement acadèmic i la posterior inserció laboral i ajudant-lo a interactuar amb el món en diverses llengües i de manera crítica.

Les accions del programa GEP s'orienten, d'una banda, a incrementar el temps d'exposició de l'alumnat a les llengües estrangeres curriculars i, d'una altra, a acompanyar els centres educatius en el procés de desplegament i consolidació d'un projecte lingüístic plurilingüe propi. Pel que fa al primer punt, s'imparteixen classes en anglès a les matèries de tecnologia, educació visual i plàstica. En aquesta línia s'organitza un *English Day*, el *Noguera Connection*, amb un centre de la comarca, l'INS Els Planells d'Artesa de Segre, on la llengua de les activitats (tallers, titelles, ...) és l'anglès. S'intenta que la llengua vehicular d'aquest intercanvi sigui també l'anglès.

El Marc per al Plurilingüisme es posa en marxa per assolir els objectius d'Europa 2030 vers la competitivitat europea i s'alinea amb els compromisos de qualitat del Marc per al plurilingüisme del sistema educatiu a Catalunya.

Objectius:

El programa "Generació Plurilingüe (GEP): aprendre llengües estrangeres" es basa en les orientacions del Consell d'Europa i la Comissió Europea en matèria d'ensenyament i aprenentatge d'idiomes, i és una de les accions estratègiques del Departament d'Ensenyament per al desplegament d'un marc educatiu per al plurilingüisme.

Els objectius generals del programa són promoure l'aplicació a l'aula de metodologies per a l'aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera (AICLE); fomentar el desenvolupament de projectes interdisciplinars en llengua estrangera i oferir pautes per a l'organització educativa i el disseny curricular. A través del GEP també es vol reforçar el treball cooperatiu entre el professorat, fomentar la innovació educativa i promoure l'intercanvi de bones pràctiques entre els centres educatius participants.

Els objectius específics del GEP són, d'acord amb els diferents col·lectius a qui s'adreça, els següents:

Alumnat:

- Millorar la competència comunicativa en llengua estrangera
- Desenvolupar competències clau per al s. XXI (bàsiques, del pensament i actitudinals o personals)
- Fomentar el treball cooperatiu i per projectes
- Adquirir estratègies per a l'aprenentatge autònom (aprendre a aprendre)

Professorat:

- Incorporar en la docència estratègies AICLE i d'aprenentatge basades en projectes
- Reforçar el treball cooperatiu

- Adquirir coneixements i estratègies d'intercomprensió
- Desenvolupar projectes globals de caràcter transversal
- Augmentar la competència en llengua estrangera

Equips directius:

- Oferir, de manera progressiva, matèries no lingüístiques en llengua estrangera.
- Facilitar la cooperació docent, especialment entre el professorat de matèria i l'especialista de llengua estrangera.
- Intercanviar experiències i bones pràctiques amb altres centres.
- Afavorir la implicació de la comunitat educativa en el projecte lingüístic plurilingüe del centre.

A dia d'avui, el GEP està també consolidat.

6.3. Llengües complementàries procedents de la nova immigració

Tot i la diversitat d'alumnat de diferent procedència, el centre no té previst, de moment, la realització de classes de la llengua d'origen en horari extraescolar.

7. Organització i gestió

7.1. Organització dels usos lingüístics

7.1.1. Llengua del centre

El centre utilitza com a llengua el català en tots els àmbits: la retolació, la documentació administrativa i de gestió i en tot tipus de comunicats interns i externs, orals i escrits.

7.1.2. Documents del centre

Els documents del centre són en català. A més, se'n fa difusió a tots els membres de la comunitat educativa perquè tothom els tingui present en les seves actuacions.

7.1.3 . Informació multimèdia

El desenvolupament de les TIC incideix en l'ús de la llengua com a vehicle de comunicació i de convivència, per això al centre es vetlla per tal que en totes les eines i programes informàtics i elements multimèdia incorporats al funcionament quotidià de l'institut (programes, Gescola, PDA, gestió de notes...) s'utilitzi, sempre que sigui possible, el català.

7.1.4. Ús no sexista del llenguatge

En tota la documentació que genera l'institut s'utilitza un llenguatge no sexista. Alhora, hi ha un acord entre el professorat perquè des de totes les àrees es tingui cura de no fomentar, a través del llenguatge, la difusió de determinats prejudicis que puguin fomentar la segregació o la discriminació per raó de sexe.

7.1.5 . Comunicació externa

L'institut elabora tota la seva documentació externa escrita o a través de plataformes multimèdia en llengua catalana. En el cas que es detecti una manca de coneixement de la llengua per part d'algunes famílies, i si aquestes ho sol·liciten, se'n fa una traducció a una altra llengua coneguda per ambdues parts.

7.1.6. Llengua de relació amb les famílies

En les reunions amb pares/mares la llengua vehicular és el català. Ara bé, si s'evidencia una dificultat de comprensió, s'intenta dur a terme la comunicació en una altra llengua coneguda. Existeix, a més, la possibilitat de contactar amb els serveis de traducció i interpretació que ofereix el Consell Comarcal de la Noguera o a través d'altres parlants de la mateixa llengua i de la comunitat educativa.

7.1.7. Plurilingüisme al centre educatiu

Ja hem esmentat que un dels nostres objectius com a centre és implementar un model plurilingüe i intercultural. El nostre institut disposa de programes específics sobre diversitat lingüística i interculturalitat, que es treballen a les hores de tutoria, en les reunions amb les famílies i també en les activitats extraescolars. Des de la coordinació LIC s'avalua el funcionament d'aquests programes i s'intenta que, dins el centre, es visqui un clima favorable al plurilingüisme i a la diversitat i tolerància cultural.

7.1.8. Mediació lingüística (traducció i facilitació)

Per a les famílies nouvingudes, en el moment de l'acollida, es faciliten informacions en versió bilingüe català-castellà o català-altre idioma impartit al centre a tothom que ho demani.

7.2. Alumnat nouvingut

En la relació amb els/les alumnes nouvinguts/des s'ha fet prendre consciència a tota la comunitat educativa que se'ls adreci en tot moment en català, com una eina per facilitar-los la integració d'una manera més ràpida i efectiva. Hi ha una constant observació dels progressos lingüístics d'aquest alumnat perquè puguin incorporar-se ben aviat amb normalitat al grup-classe.

7.3. Organització dels recursos humans

7.3.1. El pla de formació de centre en l'àmbit lingüístic

En temes lingüístics, i considerant els objectius de millora del centre, el pla de formació de centre promou activitats de formació per tal de donar cohesió al treball en equip dels docents i d'acord amb les necessitats que es detecten. Habitualment l'ICE o el CRP porten a terme aquests assessoraments.

Des del centre s'intenta que tots els cursos de formació impartits a l'institut, encara que no siguin pròpiament de contingut lingüístic, es facin en llengua catalana i, per tant, amplii el coneixement del lèxic dels diferents llenguatges específics.

Cada curs es fan seminaris i sessions de treball d'equips docents o bé amb altres professionals de primària amb l'objectiu de unificar criteris i metodologies. En aquesta línia s'ha treballat la competència de comprensió lectora, la competència oral i la de l'expressió escrita en les tres llengües (català, castellà i anglès).

8. Criteris metodològics i organitzatius en relació amb l'aprenentatge de les llengües

8.1 Continuitat i coherència entre cicles i nivells

L'educació de l'alumnat durant la seva estada a l'institut no s'ha de considerar com un fet aïllat sinó com un perllongament de l'educació que han rebut prèviament. És per això que el centre vetlla perquè existeixi una continuïtat entre l'educació primària i l'educació secundària a través de reunions periòdiques amb els responsables de cadascun dels centres de primària adscrits.

A més a més, dins de cada departament, es posa especial atenció al fet que hi hagi una coherència entre el sistema de treball i d'avaluació al llarg dels diferents cursos.

8.2 Estructures lingüístiques comunes

El tractament consensuat de les estructures lingüístiques comunes és fonamental per tal d'assolir adequadament els objectius de l'aprenentatge de la llengua catalana, castellana i les llengües estrangeres. És per aquest motiu que els diferents departaments de llengua, però especialment els de català i castellà, tracten d'evitar la repetició estèril d'algunes explicacions o, com a mal menor, que pugui aprofitar-se una explicació prèvia en una llengua per tal de consolidar l'aprenentatge en l'altra. A més, s'ha fet un esforç de consens terminològic per tal d'evitar la confusió que suposa per a l'alumnat anomenar qüestions idèntiques amb termes diferents.

9. Altres recursos i activitats complementàries

El nostre centre participa i ha participat en diferents projectes d'innovació. En tots els casos s'intenta afavorir que aquests projectes repercutixin en l'ensenyament i l'aprenentatge de les diferents llengües que s'imparteixen.

9.1. Biblioteca escolar

Les funcions de la biblioteca són organitzar i gestionar la informació i fons documental, impulsar la lectura, facilitar l'adquisició de les competències en l'ús de la informació, proveir de serveis i recursos per a l'aprenentatge a la comunitat educativa i col·laborar amb les entitats de l'entorn.

El centre disposa d'una biblioteca escolar amb un fons de documents adequat a les necessitats de recerca d'informació i de lectura de la comunitat educativa. El centre potencia l'hàbit de la lectura a través d'un Pla de lectura a l'ESO; a més a més, en relació a aquesta activitat de foment de la lectura i ús de la xarxa de biblioteques, l'institut col·labora amb les biblioteques públiques més properes.

9.2. Accés i ús de la informació

Els departaments programen dins del currículum de cada matèria tot un seguit d'activitats de recerca d'informació utilitzant l'espai de la biblioteca i sobretot recursos digitals, entre altres instruments. Aquestes activitats estan dissenyades per tal que l'alumnat s'acostumi a saber seleccionar la informació adequada, a saber-la processar i a utilitzar-la per ampliar els seus coneixements. La llengua utilitzada en aquesta mena d'activitats és habitualment el català, llevat dels casos de recerques en àrees del currículum que exigeixen l'ús d'altres llengües. En tot cas, independentment de la llengua de la font documental consultada, l'alumne/a ha de presentar els resultats en la llengua de la matèria pertinent.

9.3. Pàgina web del centre

El centre disposa d'una pàgina web, que s'actualitza regularment amb tot tipus d'informació sobre activitats i sortides, organització, recursos i instal·lacions, calendari escolar, publicacions diverses, projectes que es duen a terme, serveis que s'ofereixen, centres adscrits, revista... Aquesta pàgina web s'ofereix en llengua catalana.

9.4 Revista

El centre publica una revista en format digital en la qual s'afavoreix la participació de tota la comunitat educativa. Aquesta revista emprà com a llengua majoritària la llengua catalana, excepte en aquells casos d'articles promoguts en el si dels departaments de Llengua castellana o de Llengües estrangeres elaborats tant pel professorat com l'alumnat.

9.5 Exposicions i altres activitats culturals (xerrades, conferències, tallers...)

Les activitats organitzades per la pròpia direcció o pels diversos departaments es fan sobretot en llengua catalana però també en anglès (tallers de danses escoceses, màgia en anglès, gimcanes...) i castellà (escriptors, debats, exposicions, tallers de periodisme, TIC...). Lògicament, si els organitzadors són els departaments de Llengües estrangeres o de Llengua castellana, la prioritat és que es facin en aquestes llengües.

9.6. Xarxes de comunitats virtuals

L'institut impulsa que l'ús de xarxes de comunitats virtuals on intervenen professorat i alumnat es facin en llengua catalana.

9.7. Intercanvis i mobilitat

A banda de les estades i viatges anomenats anteriorment, el professorat considera enriquidora la participació de l'alumnat en projectes d'intercanvi epistolar, telemàtic o presencial amb nois i noies d'altres centres escolars, tant de la zona com de fora, per tal d'augmentar el grau de competència lingüística en les diferents llengües impartides en el currículum.

10. Concreció operativa del projecte (Pla Anual)

El projecte lingüístic és una part del Projecte Educatiu de Centre (PEC) i recull els criteris generals que adopta la comunitat educativa en relació al tractament de les llengües en el nostre institut.

Es tracta d'un document marc i, per tant, és imprescindible que la seva concreció es faci efectiva gràcies a altres documents del centre, especialment el projecte curricular, les programacions anuals dels diferents departaments i les programacions d'aula concretes de cada professor o professora.

La immensa majoria de criteris que han estat recollits en aquest document s'han traduït ja en actuacions concretes al centre i són, per tant, una realitat en el moment actual. De tota manera, és evident que aquesta feina ha de tenir continuïtat cada nou curs perquè pugui fer efectiu l'assoliment de les competències bàsiques de tot l'alumnat de l'institut atenent la realitat canviant i els resultats que anualment s'obtenen en les proves d'avaluacions periòdiques, tant internes com externes.

La programació anual de cada nou curs haurà de concretar i especificar les actuacions que el centre prioritza en relació als criteris que es recullen en aquest document. Aquestes actuacions s'hauran de detallar amb propostes de temporització i amb processos d'avaluació que permetin fer-ne un seguiment adequat.